

קרן פנסיה ותיקה
בניהול מיוחד

דוחות כספיים ביניים
ליום 30 ביוני
2023

עמיתים קרנת הפנסיה הוותיקות

תוכן עניינים

2.....	כללי	.1
2.....	אירועים והתפתחויות בתקופת הדוח	.2
2.....	הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה	2.1
2.....	שיפור במצב האקטוארי	2.2
2.....	הסכמים קיבוציים	2.3
3.....	קופת הפנסיה לעובדי הדסה - תשלום דמי גמולים בחסר (2.33%)	2.4
5.....	סיוע ממשלתי וגירעון אקטוארי	.3
6.....	כרית ביטחון לקרנות	.4
7.....	תיאור תמציתי של קרנות הפנסיה	.5
7.....	מבנה ארגוני של קרנות הפנסיה	5.1
9.....	תיאור הסביבה העסקית	.6
9.....	סקירה מאקרו כלכלית	6.1
11.....	השפעת חוקים, תקנות והוראות חדשות על עסקי קרן הפנסיה -	6.2
11.....	חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון	6.3
12.....	תוצאות הפעילות	.7
12.....	נכסים נטו לפני סיוע (במיליוני ש"ח)	7.1
13.....	התחייבויות (במיליוני ש"ח)	7.2
14.....	דוח הכנסות (הפסדים) (במיליוני ש"ח)	7.3
15.....	דוח הוצאות (באלפי ש"ח)	7.4
16.....	ניתוח השקעות	7.5
17.....	איזון אקטוארי בקרנות	7.6
17.....	ההתחייבות האקטוארית	7.7
17.....	שכר ממוצע במשק (שמ"ב)	7.8
17.....	אופן חישוב הסיוע לקרנות	7.9
18.....	העלאת גיל פרישה לנשים	7.10
19.....	סיוע ממשלתי	7.11
20.....	תשואות קרנות הפנסיה (נומינלי ברוטו)	.8
20.....	תשואה נומינלית ברוטו של קרנות הפנסיה	8.1
22.....	השפעת גורמים חיצוניים	.9
22.....	בקורות ונהלים	.10

1. כללי

קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר הן "קופות גמל לקצבה" ו"קרנות ותיקות", כהגדרת המונחים בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק הפיקוח גמל") ובתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן: "תקנות מס הכנסה"), והן מאושרות ופועלות לפיהם.

מטרת קרנות הפנסיה הוותיקות היא לספק ביטחון סוציאלי לעמיתים. הממשלה החליטה בחודש מרס 1995 על סגירתן של הקרנות להצטרפות עמיתים חדשים החל מיום 1.4.1995, בין היתר, בשל גירעונות עצומים שהצטברו בהן.

בשנת 2003 חוקקה הכנסת תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח"), במסגרתו הוסף לחוק הפיקוח פרק ז'1, אשר החיל תכנית הבראה בקרנות הפנסיה הוותיקות. בהתאם להוראות פרק ז'1 לחוק הפיקוח (סעיף 78ז), מינה המפקח על הביטוח מנהל מיוחד לקרנות, וקבע להן תקנון אחיד (סעיף 78ט לחוק), אשר הוראותיו החליפו את תקנוני הפנסיה של הקרנות ביום 1.10.2003. אין לקרנות כולן הן גופים ללא כוונת רווח. כל משאביהן משמשים לתשלום קצבאות לעמיתים ולהוצאות התפעול. אין לקרנות הון עצמי, וכל כספיהן הם כספי העמיתים והגמלאים שהופקדו במשך שנים רבות והפירות שאלה הניבו, וכן כספי סיוע ממשלתי שהן מקבלות בהתאם לפרק ז'1 לחוק הפיקוח.

2. אירועים והתפתחויות בתקופת הדוח

2.1 הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה

הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2023 כוללים את השפעת המעבר ממנגנון של רכישת אגרות חוב מיועדות בתשואה ריאלית שנתית של 4.86% לתקופה של 15 שנים, למנגנון הבטחת תשואה ריאלית שנתית של 5.15% לתקופה של 5 שנים וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2022 (להרחבה בנושא המעבר למנגנון הבטחת תשואה ראה דוח מנהל מיוחד ליום 31 בדצמבר 2022). ביום 1 בנובמבר 2022 נתקבלה לראשונה ממדינת ישראל הבטחת תשואה על נכסים מנוהלים בסך 141 מיליון ש"ח, באחת מבין שמונה הקרנות וזו גם היתרה למועד הדיווח.

2.2 שיפור במצב האקטוארי

ליום 30 ביוני 2023, לאחר רישום כל יתרת הסיוע הממשלתי שטרם שולם ורישום חלק מכרית הביטחון, הקרנות מאוזנות אקטוארית. הגירעון המצרפי לפני סיוע של קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר נכון ליום 30 ביוני 2023, עמד על סך של 198.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של 205.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. הקיטון בגירעון בשיעור של כ-3.4% נובע בעיקרו מעלית וקטור הריביות ומהתשואה על הנכסים. השיפור במצב האקטוארי מתבטא בירידה בהיקף השימוש של הקרנות בכרית הביטחון מסך של 28.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2022 (כ-56% מתקרת הכרית) לסך של 18.9 מיליארד ש"ח (כ-37% מתקרת הכרית) נכון למועד הדיווח.

2.3 הסכמים קיבוציים

בהמשך לחתימה על הסכמים קיבוציים בקרנות מבטחים, קג"מ, בנין וחקלאים בשנת 2022, חתמה גם קרן מקפת ביום 19 בפברואר 2023, על הסכם קיבוצי עם ההסתדרות הכללית וועדי העובדים של הקרן. עיקרי ההסכמות בהסכמים אלה מתייחסים בין היתר לתוספות שכר, הסדרי פרישה, שינויים ארגוניים, פעילויות חדשות וטכנולוגיה.

2.4 קופת הפנסיה לעובדי הדסה - תשלום דמי גמולים בחסר (2.33%)

ההסדר התחיקתי להבראת קרנות הפנסיה הוותיקות המעוגן בפרק ז'1 לחוק הפיקוח, קובע, בין היתר, כי שיעורי דמי הגמולים המשולמים על ידי המעסיקים והעובדים לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, עליהן נמנית גם קופת הפנסיה לעובדי הדסה (להלן: "הקרן" או "קרן הפנסיה"), יועלו באופן הדרגתי החל משנת 2004 ואילך, בשיעור כולל של 3% ביחס לשיעור דמי הגמולים ששולמו ב"מועד הקובע" (30 באפריל 2003) ובחלוקה שווה בין העובד למעסיק (1.5% + 1.5%).

בפועל, הסתדרות מדיצינית הדסה (להלן: "הדסה") העלתה את שיעור דמי הגמולים המנוכים משכר עובדיה ב-1.5%, אך לא העלתה את חלקה (חלק המעסיק) החל משנת 2004, ובפועל אף הפחיתה את שיעורם.

עד שנת 2003, עמד חלקה של הדסה בדמי הגמולים על 14.33%. במקום להגדיל את תשלומיה לשיעור של 15.83% מהשכר, כמתחייב מהוראות הדין, הקטינה הדסה את תשלומיה ל-13.5% מהשכר המבוטח.

נוכח התנהלות זו, נוצר חוסר בשיעור של 2.33% בין דמי הגמולים שאמורה הדסה לשלם לקרן הפנסיה לפי הוראות הדין לבין דמי הגמולים המשולמים על ידה בפועל. לכן, קרן הפנסיה הגישה בשנת 2006 תביעה כנגד הדסה בנושא זה.

בשל התחייבות שנתנה בעבר הדסה לפעול להשלמת דמי הגמולים הנותרים, ככל שתחויב בהליך המשפטי, ולנוכח קיומו של אותו הליך, חושבו עד כה זכויות העמיתים בהנחה שכלל דמי הגמולים יועברו לקרן.

נציין כי הודעה מתאימה נמסרת לעמיתים בתלושי הפנסיה וזאת בנוסח הבא:

"לתשומת ליבך: סכומי הפנסיה המשולמים לך החל ממועד פרישתך אינם סופיים ועלולים להשתנות לנוכח תשלומי דמי גמולים מופחתים שהעבירה הדסה לקרן הפנסיה בעד עובדיה החל משנת 2004. יצוין, כי קרן הפנסיה הגישה תביעה כנגד הדסה המתבררת בבית הדין האזורי לעבודה להעברת מלוא דמי הגמולים כקבוע בהוראות הדין. בשל התחייבות שנתנה בעבר הדסה לפעול להשלמת דמי הגמולים הנותרים, ככל שתחויב בהליך משפטי, ולנוכח קיומו של ההליך המשפטי, חושבו עד כה זכויות העמיתים בהנחה שכלל דמי הגמולים יועברו לקרן. לפיכך, ככל שתתקבל התביעה והדסה לא תשלם את מלוא דמי הגמולים הנותרים, או אם תיקבע קביעה אחרת המשליכה על יכולת גביית דמי הגמולים הנותרים במלואם, משמעות הדבר תהיה הפחתה בנכסי הקרן, אשר תשליך על זכויות העמיתים בקרן ועל גובה סכומי הפנסיה ששולמו וישולמו לך."

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2014, נקלעה הדסה להליכי חדלות פירעון, אשר עיכבו את בירורו של ההליך המשפטי, ובמקביל העמידו בספק ממשי את יכולתה של הדסה להשלים את דמי הגמולים המתחייבים לפי הוראות הדין, וזאת החל משנת 2004. לנוכח הליכי חדלות הפירעון, לא העבירה הדסה לקרן את תשלום דמי הגמולים בעד עמיתה בחודש ינואר 2014.

ביום 22 במאי 2014 אישר בית המשפט המחוזי את תכנית ההבראה והסדר הנושים בעניינה של הדסה, ובהתאם בוטל צו הקפאת ההליכים שניתן במסגרת אותו הליך. בהתאם להוראות הסדר הנושים, סילקה הדסה את חוב דמי הגמולים לקרן עבור חודש ינואר 2014 למעט שיעור של 2.33% מדמי הגמולים שמצוי במחלוקת בין הצדדים. בעקבות ביטולו של צו הקפאת ההליכים, חודש ההליך בבית הדין לעבודה בנוגע לתביעת הקרן כנגד הדסה.

ביום 3 בינואר 2019 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי בירושלים. בהתאם לפסק הדין, התביעה התקבלה, ונקבע כי היה על הדסה להגדיל את הפרשותיה לקרן הדסה בהתאם לחוק הפיקוח החל משנת 2004, כך שהחל משנת 2007 ואילך שיעורן היה אמור להגיע לסך של 22.83% משכר עובדיה. כמו כן, הדסה חוייבה בתשלום הוצאות של כ-400 אלף ש"ח לקרן הפנסיה.

ביום 6 ביוני 2019 הוגש ערעור מטעם הדסה וביום 10 ביוני 2019 הוגשה בקשה מטעם הדסה לעיכוב ביצוע פסק הדין.

ביום 18 במאי 2023 ניתן פס"ד בבית הדין הארצי הדוחה את הערעור ומאשר את פסק דינו של בית הדין האזורי. הדסה חויבה בהוצאות בסך של 40,000 ש"ח לקרן ובסך של 15,000 ש"ח למדינה. בעקבות מתן פסק הדין, הקרן פועלת לשם גביית החוב ולאכיפת התשלומים השוטפים והעתידיים של דמי הגמולים מצד הדסה, שמוערכים בסכום כולל של כ-227.5 מיליון ש"ח.

בית הדין הארצי המליץ לצדדים בפסק דינו להידבר ביניהם במגמה להגיע לפתרון מוסכם. בהתאם לכך, ובהמשך לבקשת הדסה, התקיימה פגישה בין גורמים בכירים בין שני הצדדים ונכון למועד פרסום הדוחות ההידברות נמשכת.

2.4 קופת הפנסיה לעובדי הדסה - תשלום דמי גמולים בחסר (2.33%) (המשך)

להדסה עומדת האפשרות להגיש עתירה לבית הדין הגבוה לצדק כנגד פסק הדין של בית הדין הארצי. בהתאם להלכה הפסוקה של בית משפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, הוא אינו יושב כערכאת ערעור על פסקי דין של בתי הדין לעבודה ובמקרה של עתירות כנגדם הוא יתערב בהם אך ורק במקרים חריגים, אם נמצא כי מתקיימים שני תנאים מצטברים: קיומה של טעות משפטית-מהותית בהחלטה, וקיומם של שיקולי צדק, המחייבים התערבות שיפוטית.

כאמור, הקרן פועלת לגביית דמי הגמולים החסרים, אך מאחר שנכון למועד הדוח לא קיימת ודאות באשר לגבייתם, טרם נרשמה הכנסה בדוחות הכספיים בגין סכומים אלו ודמי הגמולים העתידיים לא נכללו בחישוב ההתחייבות האקטוארית כפי שנרשמה במאזן הקרן.

3. סיוע ממשלתי וגירעון אקטוארי

בהתאם להוראות חוק הפיקוח, מעבירה הממשלה לקרנות סיוע ממשלתי בסך 78.3 מיליארד ש"ח צמוד למדד המחירים לצרכן של דצמבר 2003 ונושא ריבית שנתית בשיעור של 4%. במאזן האקטוארי הוקצה הסיוע כך ששיעור הגירעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו הוא זהה בכל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר. שיטת חלוקה זו היא בתיאום ואישור הממונה על שוק ההון.

מעת לעת מתקבל מהאוצר מכתב בנושא "תזרים מזומנים לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר" הכולל לוח תזרים מזומנים מעודכן של הסיוע הממשלתי הישיר בהתאם למצבן האקטוארי של הקרנות המשקף את האמור לעיל בעניין חלוקת הסיוע בין הקרנות הוותיקות שבהסדר.

ככל שכלל נכסי הקרן, לרבות הסיוע הממשלתי, לא יספיקו לכיסוי מלוא סכום הגירעון האקטוארי, או ככל שיתקיים עודף אקטוארי, יופעל מנגנון האיזון האקטוארי הקבוע בהוראות התקנון האחד, וזאת אם הגירעון או העודף האקטוארי הם בשיעורים הקבועים לעניין הפעלת המנגנון לפי הוראות התקנון. רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "רשות שוק ההון") פרסמה ביום 3 למרס 2015 הבהרה, לפיה בכוונתה לקבוע בהוראות הממונה לדיווח כספי לקרנות פנסיה וותיקות, שינוי באופן הדיווח על התחייבויות ונכסי הקרן, כך ששיעור הגירעון או העודף המוצג במאזן יהיה זהה לשיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון, רשות שוק ההון הבהירה כי יש להפעיל את מנגנון האיזון רק אם שיעור השינוי הנדרש בהתחייבויות הקרן לשם איזון הקרן, עולה על השיעור הקבוע בתקנון, וזאת במובחן משיעור הגירעון המוצג במאזן.

על פי הוראות התקנון, אם הגירעון האקטוארי יעלה על 5% מסך כל התחייבויות של הקרן, או ככל שיווצר גירעון אקטוארי בסכום העולה על 3% מההתחייבויות במשך שלוש שנים ברציפות, על קרן הפנסיה, בכפוף לאישורו של המפקח על הביטוח, להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי, כך שיופחתו זכויות המבוטחים, הפנסיונרים והשאיירים, בהתאם לחלוקה שתקבע הקרן לעניין זה, בגובה יתרת הגירעון.

יצוין כי באופן דומה, ככל שיווצר עודף אקטוארי בשיעור שיעלה על 5% מסך כל התחייבויות של הקרן, תהיה רשאית הקרן, בכפוף לאישור המפקח על הביטוח, להגדיל את זכויות המבוטחים, הפנסיונרים והשאיירים בהתאם לחלוקה שתקבע הקרן לעניין זה, בגין היתרה שעולה על 5% מסך כל התחייבויות הקרן כאמור.

מנגנון האיזון האקטוארי כולל הוראה נוספת לפיה ככל שגירעון הקרן עולה על 0.65% מסך התחייבויותיה וזאת בשל הגדלת התחייבויות הנובעות מתיקון התקנון או שינוי בהוראות הדין, תהיה הקרן רשאית להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי, בכפוף לאישור המפקח על הביטוח.

גובה הגירעון או העודף האקטוארי עשוי להשתנות בשל שינויים שיחולו בהנחות האקטואריות ובגורמים נוספים המובאים בחשבון בעריכת המאזנים האקטואריים ובמיוחד בגין שינויים שחלים בשיעורי ריבית ההיוון. סדרת שיעורי ריבית ההיוון נקבעת על פי שערי היוון מצוטטים על ידי חברה מצטטת שנבחרה לצורך כך על ידי משרד האוצר (להלן: "ווקטור הריביות").

היוון לפי ווקטור הריביות מתבצע על ידי היוגם של תשלומים והכנסות עתידיים של הקרנות בכל תקופה לפי הנחת שיעורי תשואה חסרת סיכון ריאלית הצפויה לתקופה הנבחנת. שינויים קטנים יחסית בווקטור הריביות גורמים לשינויים גדולים בערך הנכסים וההתחייבויות, וכתוצאה מכך משפיעים באופן ניכר על היווצרות גירעון אקטוארי או עודף אקטוארי.

ליום 30 ביוני 2023, לאחר רישום כל יתרת הסיוע הממשלתי שטרם שולם ורישום חלק מכרית הביטחון, הקרנות מאוזנות אקטוארית.

4. כרית ביטחון לקרנות

בנוסף לסיוע הממשלתי המפורט בפרק 3 לעיל ועל מנת להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות הוותיקות שבהסדר מפני תנודתיות בתשואות, הודיע משרד האוצר לוועדת הכספים של הכנסת ביום 19 במאי 2003 כי תועמד כרית ביטחון לקרנות.

על מנת להבטיח שימוש מיטבי בכרית הביטחון האמורה, הקים שר האוצר ועדה ציבורית לבחינת אופן השימוש בכרית הביטחון (להלן: "הוועדה הציבורית"). ביום 17 באוגוסט 2011 הגישה הוועדה הציבורית את הדוח הסופי שלה לשר האוצר.

ביום 29 לינואר 2017 פורסם בספר החוקים תיקון מס 33 לחוק. במסגרת תיקון זה נוסף לחוק סעיף 101ט7, אשר מעגן בחקיקה את נושא "כרית ביטחון כללית לקרנות וותיקות שבהסדר".

החוק כולל, בין היתר, הוראות לעניין חישוב הסכומים שיוקצו לקרנות הפנסיה, בהתקיים התנאים הקבועים לכך, ובאופן התואם את המלצות הוועדה הציבורית, כפי שבאו לידי ביטוי בנוסחה 10 לדוח הוועדה.

בהתאם להוראות החוק, הסכום המרבי שיוקצה לכרית הביטחון יעמוד על סכום של 11.32 מיליארד ש"ח. סכום זה יעודכן לפי שיעור השינוי שחל במדד לעומת מדד חודש דצמבר 2008, ובתוספת ריבית בשיעור של 3.48% לשנה מהמועד האמור. כן נכללת בחוק הוראה, ולפיה תקרת כרית הביטחון תותאם לירידה הצפויה בהתחייבויות הקרנות בשל תשלום קצבאות, וזאת בהתאם למנגנונים שונים הקבועים בחוק, ובכפוף לסייגים הקבועים בחוק לעניין זה. עוד נקבע בחוק כי כל סיוע נוסף שיינתן לקרנות הוותיקות שבהסדר לאחר מועד קבלת התיקון המוצע, ככל שיינתן, יבוא על חשבון כרית הביטחון, כך שסכום הסיוע הנוסף יופחת מכרית הביטחון.

ערך הפיצוי העתידי, ליום המאזן, בגין כרית הביטחון מחושב בהתאם לאמור בחוק, כהפרש שבין:

- גירעון אקטוארי ליום המאזן, כאשר הריבית חסרת הסיכון הינה לפי ווקטור הריביות ליום המאזן.
- גירעון אקטוארי ליום המאזן, כאשר הריבית חסרת הסיכון הינה לפי ריבית קבועה בשיעור 4%.

בחוק נקבע גם כי השימוש שיעשו הקרנות בכל שנה בכרית הביטחון תהיה עד לאיפוס הגירעון ולא תיצור עודף.

בהתאם לאמור בחוק, השווי ההוגן ליום 30 ביוני 2023 של תקרת כרית הביטחון לכל הקרנות הוותיקות שבהסדר המחושב על פי שווי העתידי במועד אזילת ההון, בהנחה שהסכומים מתוך כרית הביטחון ישולמו כנגד התשלומים השוטפים של הקרנות, מהוון בווקטור הריבית הוא כ- 51,356 מיליון ש"ח, מתוך סכום זה נרשם סך של כ- 18,888 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר לצורך האיזון האקטוארי שלהן, דהיינו שימוש בכ- 37% מהכרית ליום 30 ביוני 2023 לעומת כ-56% ליום 31 בדצמבר 2022.

בהתאם לקבוע בסעיף 101ט7(ג) לחוק, מחשבים את סכום הכרית באופן הבא:

(א) צבירת העבר- סעיפים קטנים (1) עד (4) קובעים את אופן החישוב של הסכום שהצטבר משנת 2009 ועד מועד המאזן, של הגירעון שנוצר בשל הפרש בין ריבית חסרת סיכון לבין ריבית שנתית צמודה למדד של 4% ובגין אותה התקופה. צבירת העבר מכרית הביטחון, נכון ליום המאזן, עומדת על סך של 69,584 מיליון ש"ח.

(ב) צבירת העתיד- סעיף קטן (5) קובע את אופן החישוב של הסכום שייצבר בגין העתיד, מהשנה שלאחר שנת המאזן ועד מימוש מלוא התחייבויות הקרנות לעמיתיהן.

(ג) סעיף קטן (6) קובע את אופן החישוב של קיזוז הסכומים שיתקבלו במסגרת מימוש כרית הביטחון. נכון למועד המאזן, טרם התקבל סכום כלשהו במסגרת מימוש כרית הביטחון. הסכומים אמורים להתקבל לאחר אזילת נכסי הקרנות וכנגד התשלומים לעמיתים.

סכום הכרית שנרשם בדוחות הכספיים הוא הנמוך מבין שלושת אלה:
גובה הגירעון 18,888 מיליון ש"ח, תקרת כרית הביטחון 51,356 מיליון ש"ח והסכומים בגין צבירת העבר 69,584 מיליון ש"ח בצירוף צבירת העתיד, כהגדרתם לעיל.

5. תיאור תמציתי של קרנות הפנסיה

5.1 מבנה ארגוני של קרנות הפנסיה

שמונה הקרנות הוותיקות שבהסדר פועלות יחד תחת תקנון אחיד החל משנת 2003.

5.1.1 פירוט הקרנות

קרנות מאגדות כחברות בע"מ

מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ (בניהול מיוחד)
קרן הגמלאות המרכזית על עובדי הסתדרות בע"מ (בניהול מיוחד)
קרן הגמלאות של חברי אגד בע"מ (בניהול מיוחד)
קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ (בניהול מיוחד)
נתיב קרן הפנסיה של פועלי ועובדי מפעלי משק ההסתדרות בע"מ (בניהול מיוחד)

קרנות מאגדות כאגודות שיתופיות

קרן מקפת מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ (בניהול מיוחד)
קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל א.ש. בע"מ (בניהול מיוחד)
קרן הביטוח והפנסיה של פועלי בניין ועבודות ציבוריות אגודה שיתופית בע"מ (בניהול מיוחד)

5.1.2 מינוי מנהל מיוחד

החל מיום 1 באוגוסט 2021 מכהן מר אפי סנדרוב כמנהל מיוחד של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר.
בהתאם להוראות סעיפים 78(ו) ו-70(ב) לחוק הפיקוח, מוקנים למנהל המיוחד "כל הסמכויות והתפקידים שיש למנהל עסקים במבטח, לדירקטוריון שלו, לוועדות הדירקטוריון שלו ולדירקטורים שלו...".

5.1.3 ועדת מנהלה

לפי הוראות חוק הפיקוח, מונתה ועדת מנהלה לכלל הקרנות הוותיקות שבהסדר.
הסמכויות הנתונות לוועדת המנהלה בהתאם לסעיף 72(ד) לחוק הפיקוח, הינם מינוי רואה חשבון ואישור דוחות כספיים.
הוועדה מונתה החל מיום 16 בספטמבר 2019 וכהונתה הוארכה בשנת 2022 עד לחודש ספטמבר 2025.

חברי ועדת המנהלה:

י"ר הוועדה - מר דרור יעקובסון
חברת ועדת גברת ג'קי סטרומינגר
חבר ועדה - פרופ' זיו רייך

5.1.4 ועדת השקעות

לפי הוראות סעיף 11 לחוק הפיקוח גמל, על דירקטוריון של חברה מנהלת למנות ועדת השקעות לכל קופת גמל שבניהול החברה, ורשאי הדירקטוריון למנות ועדת השקעות אחת למספר קופות גמל כאמור. בשנת 2022 הוחלט לאחד את שתי ועדות ההשקעה והתקבל אישור הממונה לכך.

ועדת ההשקעות המאוחדת החלה את תפקידה ביום 4.12.2022 ולהלן רשימת החברים:

ועדת השקעות מאוחדת של קרנות הפנסיה וקופות גמל:
מתאריך 14.12.22

יו"ר הוועדה ונציג חיצוני מר יואל נווה

נציגה חיצונית – גב' מיכל נוי

נציג חיצוני – מר דודו זקן

נציג חיצוני- מר דרור נגל

נציג חיצוני - מר אורי קויאטק

נציג חיצוני- מר איציק בצלאל

המנהל המיוחד - אפי סנדרוב

5.1.5 ועדת ביקורת

ועדת ביקורת מונתה על ידי הממונה על שוק ההון ביום 1 במרס 2008.

הוועדה מונה שני חברים חיצוניים:

יו"ר הוועדה - מר איתן השחר.

חבר ועדה - מר יוסי בהיר.

¹ הקרנות הוותיקות שבהסדר וכן קופות הגמל שבניהולן מהוות "קבוצת משקיעים" כהגדרתה תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

6. תיאור הסביבה העסקית

6.1 סקירה מאקרו כלכלית

הכלכלה העולמית

מספר גורמים המשיכו להעיב על הפעילות הכלכלית העולמית, ביניהם: המלחמה המתמשכת באוקראינה, האינפלציה הגבוהה וההידוק המוניטרי. גם הכלכלה הסינית הפתיעה לרעה ונתוני הצמיחה היו נמוכים מההערכות המוקדמות. האינדיקטורים השוטפים לכלכלות הגדולות בעולם מציגים מגמות מעורבות ומאותתים שענפי השירותים נמצאים במגמת התרחבות בעוד שענפי התעשייה במדינות רבות נמצאים במגמת התכווצות. גם נתוני היקף הסחר העולמי לחודשים אפריל ומאי 2023 הצביע על האטה לעומת רמתם ברבעון הראשון של השנה.

בשנת 2022 עלתה האינפלציה במדינות רבות ובישראל בשיעורים גבוהים הסטורית. במחצית השנייה של 2022 נקטו הבנקים המרכזיים בצעדי צמצום מוניטרי על מנת לרסן את קצב עליית האינפלציה וכתוצאה מכך החלה האינפלציה להתמתן במחצית השנייה של 2022, תהליך שנמשך גם במחצית הראשונה של 2023. מדדי האינפלציה הראשיים בעולם הציגו במהלך הרבעון השני של השנה התמתנות בחלק ניכר מהמדינות, אך עדיין נמצאים מעל ליעדי הבנקים המרכזיים. יתר על כן, אינפלציית הליבה בשווקים רבים נותרה ברמה גבוהה, מפאת המשך התייקרות בענפי השירותים. בתוך כך ההידוק המוניטרי נמשך. בארה"ב, העלה הבנק המרכזי את הריבית בשיעור של 0.25% ברבעון השני ונכון למועד הדוח עומדת ריבית הבנק המרכזי של ארה"ב בטווח שבין 5.25% לבין 5.5%. לעומתו, הבנק המרכזי האירופי העלה את הריבית המוניטרית פעמיים במהלך הרבעון בשיעור של 0.25% בכל פעם כך שבסוף הרבעון השני הריבית הינה בשיעור של 4.0%.

הבנקים המרכזיים מוטרים בעיקר מהמחירים המאמרים בענפי השירותים, במקביל לעלייה בשכר העבודה. התוצר המקומי במשק האמריקאי התרחב ברבעון השני. גם גוש האירו חזר להתרחב ברבעון הנדון, לאחר קפאון ברבעון הראשון של השנה ובמנוגד להתכווצות ברבעון האחרון של 2022. מבין המשקים הגדולים, בסין נרשמה הקלה מוניטרית ברבעון השני מפאת חולשה בכלכלה המתאפיינת, בין היתר, בהתכווצות של ענפי הנדל"ן והיצוא. מדדי המניות המרכזיים בעולם עלו ברבעון השני. גם בישראל נרשמו עליות, אך הן היו מתונות יותר. שער החליפין של הדולר והאירו לתאריך המאזן, הינו 3.70 ו-4.02 בהתאמה, פיחות רבעוני של כ-2.4% כנגד לדולר ושל כ-2.2% כנגד לאירו.

לאחר תאריך המאזן, האינפלציה בעולם וגם בישראל מוסיפה להיות גבוהה אך תהליך התמתנות נמשך.

הפעילות הכלכלית במשק

הפעילות הכלכלית בישראל מוסיפה להימצא ברמה גבוהה ברבעון השני של השנה, אם כי קיימת התמתנות במספר אינדיקטורים כאשר באינדיקטורים אחרים נרשמו מגמות מעורבות. שוק העבודה מוסיף להיות הדוק ומצוי בסביבת תעסוקה מלאה. סקטור הנדל"ן נמצא בתקופת התכווצות עמוקה, לאחר יותר מעשור של שגשוג. האינפלציה מתמתנת אך נמצאת מעל הגבול העליון של יציבות המחירים (3%) ומקיפה קשת רחבה של סעיפים. בנק ישראל הפעיל מדיניות מוניטרית מרסנת במהלך הרבעון הנסקר וגם ברבעונים שקדמו לו, בכדי למתן את האינפלציה, כאשר תופעת הלוואי של מדיניות מצמצמת זו עלולה להיות התמתנות מסוימת בפעילות הכלכלית.

בהמשך לזינוק של 3.9% בתוצר של הסקטור העסקי ברבעון הראשון (לעומת הרבעון האחרון של 2022, במחירים קבועים, מנוכי עונתיות ובמונחים שנתיים), ברבעון השני של השנה נמשכה הצמיחה והתוצר התרחב ב-3%. הצמיחה ברבעון הנוכחי הושפעה בעיקר מעלייה בהוצאה הממשלתית, לאחר אישור תקציב הממשלה בכנסת. התוצר של הסקטור העסקי התרחב ברבעון השני ב-2.4%, כאשר ההשקעה במשק (ללא אוניות ומטוסים) טיפסה ב-5.2%.

אינפלציה ומדיניות מוניטרית

ברבעון השני של 2023 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 1.0%, לעומת 1.2% ברבעון הראשון של השנה. דבר המצביע על התמתנות אך יחד עם זאת האינפלציה עדיין גבוהה לכשעצמה ומגלמת קצב שנתי הגבוה מ-4%. גורמי האינפלציה במשק במהלך הרבעון נותרו רחבים מאוד וכללו מוצרי מזון, הבראה ונופש, שירותי ביטוח וגם התייקרות במחירי שכר הדירה. נציין, כי ב-12 החודשים האחרונים עד יוני עלה מדד המחירים לצרכן ב-4.2%, לעומת 5% עד מארס.

למרות שהאינפלציה בישראל נמוכה מזו המאפיינת חלק ניכר מהמדינות המפותחות וגם נמצאת במגמת התמתנות, החליט נגיד בנק ישראל להעלות את הריבית במשק בשני מועדים במהלך הרבעון השני בכל פעם ב-0.25% כך שבסוף הרבעון השני עמדה על 4.75%. נציין, שבמהלך חודש יולי, התקיימה ישיבה מוניטרית שלאחריה הוחלט שלא להכריז על העלאת ריבית נוספת.

המדיניות הפיסקלית

ברבעון השני של השנה נרשם גירעון בסך של 7.4 מיליארד ש"ח בפעילותה של הממשלה (ללא מתן אשראי נטו). זאת, לעומת עודף של 14.1 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון ובהשוואה לעודף של 7.8 מיליארד ש"ח, ברבעון המקביל אשתקד. במהלך הרבעון השני, אישרה הכנסת את תקציב המדינה לשנה הנוכחית ולשנת 2024 והדבר אפשר את הגדלת הוצאות הממשלה מ-104 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון ל-114 מיליארד ש"ח ברבעון השני. מנגד, הכנסות הממשלה נמצאות בירידה והסתכמו ב-109 מיליארד ש"ח ברבעון השני השנה, לעומת 120 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון.

מבין הגורמים המרכזיים שהובילו לירידה בהכנסות נציין את ההאטה החדה בשוק הנדל"ן למגורים והקשיים בענפי ההי-טק שבהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד, הביאו לירידה ריאלית של 42% בהכנסות ממיסי נדל"ן וירידה של 64% בהכנסות משוק ההון.

שוק העבודה

שוק העבודה במשק מוסיף להיות הדוק וקרוב לרמת תעסוקה מלאה. שיעור התעסוקה במשק הוא אפילו גבוה ביחס לתקופה שקדמה למשבר הקורונה. כך, שיעור האבטלה בגילאי העבודה העיקריים בחודש יוני עמד על 3.6% (בניכוי עונתיות) ומצוי ברמה נמוכה מאוד וזאת לעומת 3.7% בחודש מארס ו-4.2% בדצמבר 2022.

השכר הממוצע למשרת שכיר בחודש מאי 2023 (של עובדים ישראלים ובניכוי עונתיות) עמד על 12,771 ש"ח השכר בחודש מאי היה נמוך במעט מרמתו בחודש מארס אך גבוה בשיעור של 4.8% לעומת רמתו בחודש דצמבר 2022. מספר משרות השכיר במאי של עובדים ישראלים היה 4.0 מיליון איש.

השווקים הפיננסיים בעולם ובישראל

ההתמתנות הנמשכת בסביבת האינפלציה במשקים המרכזיים ברחבי העולם ובמיוחד בארה"ב, יצרו אופטימיות בקרב המשקיעים והערכה שמחזור הריסון המוניטרי מתקרב לקיצו. כל אלו הביאו לעליות שערים, במהלך הרבעון, במדדי המניות המרכזיים ולירידה במחירי איגרות החוב הממשלתיות הארוכות.

לאחר ירידות חדות במהלך 2022, הובילו מניות הצמיחה ובעיקר מניות הטכנולוגיה את העליה בשוק המניות העולמי החל בראשית 2023 ולתוך הרבעון השני של 2023. מדד ה-Nasdaq, המוטה לחברות הטכנולוגיה, רשם ברבעון השני של השנה עלייה של 12.8%. מדד ה-S&P 500 רשם עלייה של 8.3% ומדד ה-Dow Jones הוסיף 3.4%, בלבד, לערכו. מראשית השנה ועד סוף הרבעון השני עלו מדד S&P 500, ה-Nasdaq, וה-Dow Jones בשיעורים של 15.9%, 31.7% ו-3.8%, בהתאמה.

הבורסה בתל אביב, הציגה ב-2022, עמידות למגמות העולמיות, אך בלטה בחולשתה ברבעון הראשון של השנה. גם ברבעון השני רשמה הבורסה בתל אביב תשואת חסר, לעומת המדדים המרכזיים בעולם. ברבעון השני עלה מדד ת"א 35 ב-0.6% בלבד. הרבעון התאפיין בתנודתיות גבוהה של שוק המניות המקומי שהושפע מהאינפלציה שעדיין נמצאת ברמה גבוהה ומההתפתחויות בתחום החקיקה בישראל. נציין, כי גם לאחר סיום הרבעון הושפעה הבורסה בתל אביב מהתמורות הפנימיות. במחצית הראשונה של השנה ירד מדד ת"א 35 ב-2.7%.

בזירת המט"ח, האינדקס הדולרי (DXY) עלה ב-0.3% בלבד במהלך הרבעון השני של 2023, המצביע על שמירה בערכו של הדולר האמריקאי, כנגד מטבעות הסחר המרכזיים שלו. בישראל, היחלשות השקל שנרשמה ברבעון הראשון, נגד סל המטבעות, נמשכה גם לתוך הרבעון השני שבו פוחת השקל בשיעור של 2.35% כנגד הדולר האמריקאי וב-2.19% כנגד האירו.

6.2 השפעת חוקים, תקנות והוראות חדשות על עסקי קרן הפנסיה -

אין

6.3 חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון

תיקון הוראות החוזר המאוחד – פרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" (פרסום מגבלת עלות ניהול חיצוני במסגרת הצהרה מראש של משקיע מוסדי על מדיניות ההשקעה שלו, הקמת סל השקעה עוקב מדדים ודיווחים לוועדת השקעות אודות דמי ניהול משתנים שנגבו)

בהמשך לתיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח-2008 (להלן: "התקנות") מיום 16 באוגוסט 2022, תיקנה רשות שוק ההון את סעיף 9 שבפרק 4 לשער 5 "ניהול נכסי השקעה" (להלן: "החוזר המאוחד"), וקבעה את ההוראות שחלות על מסירת דיווחים לוועדת השקעות בכל הנוגע לתשלום של הוצאות ישירות המהוות דמי ניהול משתנים (מרכיב עמלת הניהול החיצוני אשר נגזר מתשואת הנכסים שבעדם נגבית העמלה האמורה).

חוזר הוראות למקורות מידע פיננסי שהם גופים מוסדיים – ביום 26 ביוני 2023 פרסם החוזר האמור, המשלים את ההוראות שנקבעו בחוק שירות מידע פיננסי, תשפ"ב – 2021. הוראות החוזר חלות על עמיתים (המהווה מקור מידע) בנוגע למסירת מידע הנוגע למתן אשראי, ובכלל זה פירוט לעניין יתרת האשראי, הריבית והעמלות שהוסכמו לעניין האשראי, מועדי פירעונם וקיום שעבודים שניתנו כנגד האשראי. הוראות החוק הני"ל תיכנסנה לתוקף בשתי פעימות, לעניין לקוחות פרטיים ביום 14 בנובמבר 2023 ולעניין תאגידים ביום 15 במאי 2024.

7. תוצאות הפעילות

7.1 נכסים נטו לפני סיוע (במיליוני ש"ח)

סעיף	יוני 2023	התפלגות נכסים	יוני 2022	התפלגות נכסים	דצמבר 2022	התפלגות נכסים	אחוז השינוי יוני 2023 דצמבר 2022
רכוש שוטף *	7,912	3.4%	8,473	3.6%	9,218	4.0%	(14.2%)
אג"ח מיועדות ²	88,921	38.3%	94,809	40.3%	89,576	39.1%	(0.7%)
נירות ערך לא סחירים	32,208	13.9%	29,045	12.4%	28,422	12.4%	13.3%
נירות ערך סחירים	82,691	35.6%	81,671	34.7%	81,743	35.6%	1.2%
פיקדונות והלוואות	18,741	8.1%	19,684	8.4%	18,390	8.0%	1.9%
מקרקעין	294	0.1%	274	0.1%	297	0.1%	(1.2%)
הבטחת תשואה	29	0.0%	-	-	34	-	(15.5%)
נכסים אחרים (כולל סיוע גיל הפרישה לנשים)	4,497	1.9%	5,180	2.2%	4,706	2.1%	(4.4%)
התחייבויות פיננסיות	(3,246)	(1.4%)	(4,104)	(1.7%)	(3,016)	(1.3%)	7.6%
סך הכל	232,047	100.0%	235,031	100.0%	229,370	100.0%	1.2%

* מזה חוב אגד לטווח ארוך בסך 388.5 מיליון ש"ח.

² שיעור האחזקה באג"ח מיועדות בשווי הוגן.

7.2 התחייבויות (במיליוני ש"ח)

סעיף	יוני 2023	יוני 2022	דצמבר 2022	אחוז שינוי יוני 2023 יוני דצמבר 2022
התחייבויות צבורות	400,487	427,279	403,761	(0.8%)
התחייבויות פנסיוניות בשל זכויות הצפויות להיצבר בקרן בניכוי דמי גמולים עתידיים	6,764	8,802	5,774	17.1%
סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות	407,251	436,081	409,535	(0.6%)
סיוע ממשלתי בגין כרית ביטחון סבסוד ממשלתי בגין נכסי הקרן שבגינם הקרן תהיה זכאית להבטחת תשואה וצפויה להשקיע בהן בעתיד	(18,888)	(39,816)	(28,249)	(33.1%)
אומדן סיוע ממשלתי ישיר עתידי	(17,401)	(14,194)	(15,145)	14.9%
סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות בניכוי סבסוד וסיוע ממשלתי	(138,916)	(147,040)	(136,771)	1.6%
סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות בניכוי סבסוד וסיוע ממשלתי	232,046	235,031	229,370	1.2%

סעיף	יוני 2023	יוני 2022	דצמבר 2022	אחוז שינוי יוני 2023 יוני דצמבר 2022
יתרת גרעון בסוף תקופת המאזן הקודמת (לפני סיוע)	(205,890)	(275,877)	(275,877)	(25.4%)
התפתחויות דמוגרפיות וכלכליות	(5,989)	(5,077)	(646)	-
השפעת השינוי בריביות ההיוון ובתשואת הקרן על הגרעון	13,078	52,814	73,119	(82.1%)
שינויים אחרים בהנחות ובשיטות	-	(4,928)	(2,486)	-
יתרת גרעון בסוף תקופת המאזן	(198,801)	(233,068)	(205,890)	(3.4%)

7.3 דוח הכנסות (הפסדים) (במיליוני ש"ח)

סעיף	ינואר- יוני 2023	ינואר- יוני 2022	אחוז שינוי יוני 2023 יוני 2022
ממזומנים ושווי מזומנים	216	337	-
מאג"ח מיועדות	1,387	(8,366)	+
מניירות ערך אחרים שאינם סחירים	2,737	552	+
סך הכל מניירות ערך שאינם סחירים	4,124	(7,814)	+
מאג"ח סחירות	639	(5,279)	+
ממניות סחירות	4,339	(4,554)	+
סך הכל מניירות ערך סחירים	4,978	(9,833)	+
מפיקדונות והלוואות	1,054	265	+
ממקרקעין ורכוש קבוע	(1)	4	-
הבטחת המדינה להשלמת תשואה	(5)	-	-
הכנסות אחרות	23	7	+
סך הכל	10,389	(17,034)	+

7.4 דוח הוצאות (באלפי ש"ח)

הוצאות הנהלה וכלליות

סעיף	ינואר עד יוני 2023	ינואר עד יוני 2022	גידול (קיטון)	אחוז שינוי
שכר ונלוות ^{א1}	54,628	61,134	(6,506)	(10.6%)
שינוי בהתחייבות להטבות לעובדים ^{ב1}	290	(63,888)	64,178	(100.5%)
סך הכל שכר ¹	54,918	(2,754)	57,672	-
הוצאות תפעול	30,127	28,973	1,154	4.0%
הוצאות - חטיבת המחשוב	26,231	29,196	(2,965)	(10.2%)
סך הכל הוצאות ²	111,276	55,415	55,861	100.8%
השתתפות בהוצאות ודמי ניהול מקופות גמל	(9,120)	(9,334)	214	(2.3%)
סך הכל הוצאות נטו	102,156	46,082	56,075	121.7%

סך ההוצאות לתקופה הסתכמו בכ-102.2 מיליון ש"ח לעומת 46.1 מיליון ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-56.1 מיליון ש"ח. ההוצאות בתקופה המקבילה אשתקד בנטרול השפעות חד פעמיות כמפורט להלן הסתכמו בכ-100.0 מיליון ש"ח, גידול של כ-2.2 מיליון ש"ח בהשוואה לסך ההוצאות במחצית הראשונה של 2023.

השפעות חד פעמיות:
1. הוצאות שכר

הקיטון בהוצאות שכר ונלוות נובע משני גורמים עיקריים:

א. ממעבר מבסיס מזומן לבסיס צבירה. השפעת השינוי הייתה גידול בהוצאות של כ-3.9 מיליון ש"ח.

ב. משינוי מדיניות חשבונאית שבוצע ברבעון השני 2022 ומתייחס לחישוב ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים לאחר פרישה, חופשה ותוכניות הטבה אחרות לזמן ארוך כך שההתחייבויות הועמדה על ערכה האקטוארי. השפעת השינוי הייתה קיטון בהוצאות השכר בסך של כ-60.4 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים ראה דוח מנהל מיוחד ליום 30 ביוני 2022.

הוצאות שכר בנטרול השפעות חד פעמיות עלו ב-1.2 מיליון ש"ח.

2. הוצאות תפעול

הוצאות התפעול כולל חטיבת המחשוב, בנטרול ההשפעה החד פעמית של המעבר מרישום הוצאות מבסיס מזומן לבסיס צבירה עלו בכ-1.0 מיליון ש"ח.

7.5 ניתוח השקעות

- יתרת הנכסים ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה ב-232.0 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-229.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של כ-1.2%. הגידול בנכסים נובע בעיקר מהכנסות משוק ההון שנובעות מהעלייה במדדי מניות חו"ל ובשערי החליפין של הדולר והירו שקוזזו ברובן על ידי מימוש השקעות לצורך מימון תשלומים לעמיתים.
- יתרת אגרות החוב המיועדות ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בכ-88.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-89.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, קיטון בשיעור של כ-0.7%. אגרות החוב המיועדות מהוות כ-38.3% מסך הנכסים, שיעור תרומתן לרווח הינו כ-13.3% והתרומה לתשואה היא 0.62%.
- יתרת ניירות ערך שאינם סחירים ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בכ-32.2 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-28.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול בשיעור של כ-13.3%. הגידול נובע בעיקר מ-2.7 מיליארד ש"ח רווח שנובע בעיקרו מעלייה בשער החליפין של הדולר והאירו ומקניות נטו של כ-1.1 מיליארד ש"ח. ניירות ערך שאינם סחירים מהווים כ-13.9% מסך הנכסים, שיעורם מההכנסה הינו 26.1% ותרומתם לרווח הינו כ-1.2%.
- יתרת אגרות חוב ממשלתיות סחירות ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בכ-40.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-37.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-8.2% הנובע בעיקר מקניות נטו של כ-2.6 מיליארד ש"ח. אגרות חוב ממשלתיות סחירות מהוות כ-17.6% מסך הנכסים ושיעור תרומתם לרווח הינו כ-4.6% מההכנסות.
- יתרת אגרות חוב קונצרניות סחירות ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בכ-5.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-5.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-11.0% הנובע בעיקר מקניות נטו של כ-0.4 מיליארד ש"ח ורווח של 0.2 מיליארד ש"ח. אגרות חוב קונצרניות סחירות מהוות כ-2.5% מסך הנכסים ושיעור תרומתם לרווח הינו כ-1.6% מההכנסות.
- יתרת מניות וניירות ערך סחירים אחרים ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בכ-36.1 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-38.8 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, קיטון של 7.0% הנובע בעיקר ממימוש השקעות לצורך מימון התשלומים לעמיתים בסך של כ-7.0 מיליארד ש"ח ובקיזוז רווחים משוק ההון של כ-4.3 מיליארד ש"ח שנבעו בעיקר מהעלייה במדדי המניות בחו"ל. מניות וניירות ערך סחירים אחרים, מהווים כ-15.5% מסך הנכסים ושיעור תרומתם לרווח הינו כ-41.5% מההכנסות.
- יתרת פיקדונות והלוואות ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בסך של כ-18.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לסך של כ-18.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2022, גידול של כ-1.9% הנובע בעיקר מפירעונות לצורך מימון התשלומים לעמיתים בסך של כ-0.7 מיליארד ש"ח ובקיזוז רווחי שערך של כ-1.1 מיליארד ש"ח. פיקדונות והלוואות מהווים כ-8.1% מסך הנכסים ושיעור תרומתם לרווח הינו כ-10.1% מההכנסות.
- יתרת המזומנים והחייבים ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה בכ-7.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-9.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022, קיטון של 14.2%. מזומנים ויתרות חובה מהווים כ-3.4% מסך הנכסים ושיעור תרומתם לרווח הינו כ-2.1% מההכנסות.

7.6 איזון אקטוארי בקרנות

ליום 30 ביוני 2023, לאחר רישום כל יתרת הסיוע הממשלתי שטרם שולם ורישום חלק מכרית הביטחון, הקרנות מאוזנות.

7.7 ההתחייבות האקטוארית

הדוח ליום המאזן נערך בהתאם לאמור במכתב שהופנה למשנה לממונה על שוק ההון בטוח וחסכון, מיום 13 באפריל 2008, המפרט את שיטת העדכון האקטוארי הנדרש בדוחות ביניים ביחס לדוח השנתי האחרון, ההערכות המצ"ב בוצעו באופן הבא: על בסיס תזרימי תשלומי הקרן נטו וגביית דמי הגמולים נטו כפי שהיו במאזני הקרנות ליום 31/12/2022.

התזרימים הותאמו ליום המאזן. הופחתו מהתזרימים החודשים ינואר -יוני 2023.

התזרימים מודדו בהתאם לשיעור שינוי המדד מהמדד בגין חודש 11/2021 (פורסם ביום 15/12/2021) למדד בגין החודש שקדם למועד המאזן (המדד הידוע האחרון במועד המאזן).

שיעורי הריבית חסרת הסיכון – שיעורי הריבית צמודי מדד שפורסמו ע"י החברה המצטטת בסמוך ליום המאזן.

נתוני הנכסים כפי שהתקבלו ליום המאזן.

השינוי בגירעון בתקופת הדוח נובע בעיקר מהשפעות התשואה והשינוי בווקטור הריביות על הנכסים ועל ההתחייבויות הפנסיוניות.

7.8 שכר ממוצע במשק (שמ"ב)

במהלך הרבעון הנוכחי אומדן השמ"ב (ממוצע ריאלי של נתוני השמ"ב ב-12 החודשים האחרונים אשר משמש לחישוב הקצבה בפרישה) ירד ריאלית בכ- 0.5% (נומינלי עלה ב 2%). אין בירידה זו להצביע על המשך מגמה של התפתחות אומדן השמ"ב הריאלי בשנה הקרובה.

7.9 אופן חישוב הסיוע לקרנות

כפי שפורט בדוחות הכספיים השנתיים של הקרנות ליום 31 בדצמבר 2022, קיימות סוגיות בנושא אופן חישוב הסיוע הממשלתי לקרנות, הנמצאות בדיון בין הקרנות לבין משרד האוצר. נכון למועד פרסום הדוח הרבעוני, לא הסתיים בירור הסוגיות כאמור.

7.10 העלאת גיל פרישה לנשים

בשל דחיית ההעלאה של גיל פרישה לנשים משנת 2012, נוצר גירעון שחייב ביצוע איזון והפחתת זכויות לעמיתים, בשל תוספת התחייבויות לקרנות של כ-5 מיליארד ש"ח. ההחלטה על האיזון התקבלה בשנת 2018 והפחתת הקצבאות נדחתה מספר פעמים בשל הכוונה להעלות את גיל הפרישה לנשים והקושי לבצע זאת בשל המצב הפוליטי.

ביום 4 בנובמבר 2021 אישרה הכנסת בקריאה שנייה ושלישית את חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021-ו-2022), התשפ"א-2021 ובכלל זה את פרק ה' הקובע את העלאת גיל הפרישה לנשים באופן מדורג עד לגיל 65.

ביום 8 בנובמבר 2021 פנה המנהל המיוחד של הקרנות לממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר בבקשה להפעיל את סמכותו בהתאם לסעיף 78 לחוק הפיקוח ובהתאם לסעיף 64 לתקנון האחיד על מנת לפעול בשינוי מהנחיית הממונה על שוק ההון שניתנה ביום 14 ביוני 2018 ולא לבצע הפחתה של זכויות פנסיונרים, מבוטחים, שארים וזכויות אחרות שמשלמות הקרנות בשל הגדלת התחייבויות הנובעות מאי העלאת גיל הפרישה לנשים וזאת החל ממועד קבלת האישור.

ברקע פנייתו של המנהל המיוחד, כאמור, עומד מכתבו של החשב הכללי במשרד האוצר למנהל המיוחד מיום 28 באוקטובר 2021, בו הודיע החשב הכללי כי לאור ההעלאה הצפויה בגיל הפרישה לנשים ולנוכח הפער שיוותר בהתחייבויות הקרנות הוותיקות שבהסדר, ככל שהפער האמור כרוך במצב שבו הקרנות האמורות נמצאות בגירעון אקטוארי, בנטרול התחייבויות המכוסות על ידי כרית הביטחון, ובמטרה לאזן את הגירעון האמור, הרי שעל דעת הממונה על התקציבים, המדינה תעביר את סך הסיוע הממשלתי השנתי לקרנות בשנים 2022 עד 2035, לאחר יום 30 בספטמבר של כל שנה.

דחית מועד העברת הסיוע, בהתאם למפורט במכתבו של החשב הכללי, תביא לכך ששווי ההוגן יעלה, מה שיביא להפחתת הגירעון המצרפי הצפוי של הקרנות. (יצוין עוד כי החשב הכללי ביקש כי עד ליום 30 בספטמבר 2022 יועבר אליו ולממונה על התקציבים עותק ממאזן האקטוארי המעודכן של כל הקרנות הוותיקות שבהסדר ליום 31 בדצמבר 2021, כפי שהועבר לבחינת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון). ההשפעה המצרפית של דחית גיל הפרישה, ודחית מועד העברת הסיוע, בהתאם לתנאים שנקבעו לכך, צפויות להביא לכך שהגירעון המצרפי הצפוי של כל קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר יהיה בשיעור הנמוך מ-0.65% מסך כל התחייבויות הקרנות, ולכן, בהתאם לקבוע בסעיף 65.g. לתקנון האחיד, ניתן להורות על ביטול הפחתת הזכויות לעמיתי הקרנות.

לפיכך ביום 8 בנובמבר 2021 ניתן אישור על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, כי החל מיום זה לא יופחתו קצבאות או זכויות אחרות שמשלמות הקרנות. בהמשך לפנייה של הקרנות למשרד האוצר בסוף יוני 2022, ביום 21 ביולי 2022 הוצגו לחשב הכללי, לממונה על התקציבים ולרשות שוק ההון המאזן האקטוארי המעודכן של כל הקרנות שבהסדר ליום 31 בדצמבר 2021 וכן חישובי תרחישים למצב הגירעון בקרנות, כפי שנקבע במכתבו של החשב הכללי מיום 28 באוקטובר 2021.

בעקבות ההצגה של התרחישים הוסכם עם משרד האוצר על דחיית המועד להעברת הסיוע, כמפורט במכתב. שווי הסיוע במאזן הקרנות יחושב ויוצג בדוחות הכספיים האקטואריים של הקרנות לפי המתווה המפורט במכתב החשב הכללי. עוד סוכם כי במקרה שיחול שיפור משמעותי באיזון האקטוארי של הקרנות, תידון מחדש נחיצות ההסדר והצורך בהמשך דחיית מועד תשלומי הסיוע.

7.11 סיוע ממשלתי

סבסוד ממשלתי באמצעות אג"ח מיועדות והבטחת תשואה

שווי הסבסוד הממשלתי באמצעות אג"ח מיועדות (להלן-ערך הסובסידיה) שנרשם בדוחות הינו על-פי הוראות הממונה על שוק ההון בחוזר פנסיה 4-3-2006 מיום 14 ביוני 2006, בהתאם להפרש שבין תשואות האג"ח המיועדות ("מירון" ו"ערד") לבין וקטור הריביות.

הנפקת אג"ח מיועדות מסוג ערד, הופסקה החל מיום 1.10.2022.

ביום 4 בנובמבר 2021 התקבל בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 (להלן – "חוק ההתייעלות הכלכלית"). פרק ג' לחוק ההתייעלות הכלכלית, שעניינו הבטחת היציבות בתשואות קרנות הפנסיה, קובע כי מנגנון איגרות החוב המיועדות לקרנות הפנסיה החדשות ולקרנות הפנסיה הוותיקות יוחלף במנגנון חדש של הבטחה להשלמת תשואה (להלן – "מנגנון השלמת תשואה").

במסגרת הפרק האמור נקבע כי 30% מנכסי קרנות הפנסיה, אשר עד לחקיקת חוק ההתייעלות הכלכלית הושקעו באיגרות חוב מיועדות, ייהנו מזכאות להבטחת תשואה שנתית בשיעור של 5.15% (צמודה למדד).

8. תשואות קרנות הפנסיה (נומינלי ברוטו)

8.1 תשואה נומינלית ברוטו של קרנות הפנסיה

ינואר עד יוני 2022			ינואר עד יוני 2023			עליית מדד המחרים בתקופה
3.13%			2.46%			
תשואת תיק חופשי (ללא סיוע ממשלתי)	תשואת נכסי השקעה (כולל מיועדות ללא סיוע ממשלתי ישיר)	תשואה כוללת (כולל סיוע ממשלתי ומיועדות)	תשואת תיק חופשי (ללא סיוע ממשלתי)	תשואת נכסי השקעה (כולל מיועדות ללא סיוע ממשלתי ישיר)	תשואה כוללת (כולל סיוע ממשלתי ומיועדות)	
-5.33%	-6.39%	-7.74%	6.56%	4.60%	3.64%	מבטחים
-5.77%	-6.78%	-7.81%	6.65%	4.63%	3.75%	מקפת
-8.24%	-8.15%	-9.33%	8.16%	5.41%	3.11%	ק.ג.מ
-8.66%	-7.77%	-5.63%	7.88%	5.44%	4.26%	בנין
-8.92%	-8.22%	-6.81%	8.66%	5.77%	3.50%	חקלאים
-7.96%	-7.62%	-8.44%	5.99%	3.87%	2.68%	אגד
-9.03%	-8.69%	-9.68%	8.21%	5.36%	3.26%	הדסה
-6.82%	-7.46%	-6.73%	6.58%	4.44%	2.61%	נתיב
-5.89%	-6.75%	-8.02%	6.80%	4.71%	3.50%	תשואה כוללת

8.1 תשואה נומינלית ברוטו של קרנות הפנסיה (המשך)

תשואה מצטברת ל-3 שנים			שנת 2022			עליית מדד המחירים בתקופה
10.57%			5.28%			
תשואת תיק חופשי (ללא סיוע ממשלתי ומיועדות)	תשואת נכסי השקעה (ללא סיוע ממשלתי ישיר)	תשואה כוללת (כולל סיוע ממשלתי)	תשואת תיק חופשי (ללא סיוע ממשלתי ומיועדות)	תשואת נכסי השקעה (ללא סיוע ממשלתי ישיר)	תשואה כוללת (כולל סיוע ממשלתי ומיועדות)	
17.45%	11.58%	6.02%	(6.42%)	(8.25%)	(10.09%)	מבטחים
17.50%	11.78%	6.70%	(6.84%)	(8.65%)	(10.10%)	מקפת
19.05%	11.58%	1.57%	(8.91%)	(9.78%)	(11.99%)	ק.ג.מ
10.02%	9.41%	7.27%	(9.74%)	(9.50%)	(7.41%)	בנין
11.10%	10.13%	3.81%	(9.87%)	(9.92%)	(9.06%)	חקלאים
14.58%	10.80%	1.12%	(8.27%)	(7.51%)	(10.49%)	אגד
16.44%	9.35%	1.61%	(9.58%)	(10.28%)	(12.10%)	הדסה
6.92%	10.72%	1.81%	(6.86%)	(8.64%)	(9.14%)	נתיב
17.33%	11.85%	4.88%	(8.56%)	(8.56%)	(10.42%)	תשואה כוללת

9. השפעת גורמים חיצוניים

התחייבויות תלויות ותביעות:

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהתחייבויות התלויות והתביעות כפי שפורטו בדוחות הכספיים השנתיים פרט למצוין בדוח הכספי הרבעוני.

10. בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח של הממונה, יחתמו המנהל המיוחד ומנהלת חטיבת הכספים, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של הקרנות על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות-הברית.

הוראות סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מתבצעות עבור הדוחות רבעוניים החל מהדוחות הכספיים של שנת 2008.

הוראות סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של הקרנות על הדיווח הכספי מתבצעות עבור דוחות שנתיים החל מהדוחות הכספיים של שנת 2011.

במסגרת היישום של הוראות סעיף 404 ביצעה הנהלת הקרנות שבהסדר, החל משנת 2009 מיפוי ותייעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על המתודולוגיות המקובלות, תוך שימוש במודל הבקרה של COSO: (Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

הקרנות ביצעו, על-פי הדרישות, בחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה פועל של הבקורות העיקריות.

הקרנות ביצעו על-פי המתודולוגיות המקובלות, עדכון למיפוי ולתייעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים, לרבות לתהליכים מהותיים חדשים.

הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי

הנהלת הקרנות, בשיתוף המנהל המיוחד ומנהלת חטיבת הכספים של הקרנות, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרנות הפנסיה. על בסיס הערכה זו, המנהל המיוחד ומנהלת חטיבת הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרנות הפנסיה הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שקרנות הפנסיה נדרשות לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 ביוני 2023 לא ארע כל שינוי בבקרה הפנימית של קרנות הפנסיה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי.

אפי סנדרוב

המנהל המיוחד

28 באוגוסט 2023

תאריך אישור הדוח:

הצהרת המנהל המיוחד

אני אפי סנדרוב, המנהל המיוחד, מצהיר כי:

סקרתי את הדוח הרבעוני של קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ (בניהול מיוחד) (להלן: "קרן הפנסיה") ליום 30 ביוני 2023 (להלן: "הדוח").

1. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

3. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן הפנסיה; וכן-

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בקרן הפנסיה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-

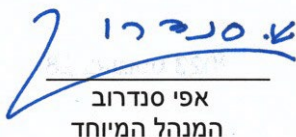
ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי שאירע ברבעון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-

4. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לוועדת המנהלה ולוועדת הביקורת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של קרן הפנסיה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אפי סנדרוב
המנהל המיוחד

28 באוגוסט 2023

הצהרת מנהלת הכספים

אני רוויטל פיאדה היכל, מצהירה כי:

סקרתי את הדוח הרבעוני של קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ (בניהול מיוחד) (להלן: "קרן הפנסיה") ליום 30 ביוני 2023 (להלן: "הדוח").

1. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי ואת תוצאות הפעילות של קרן הפנסיה וכן את השינויים בזכויות העמיתים והתנועה בקרן הפנסיה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.

3. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן הפנסיה; וכן-

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לקרן הפנסיה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בקרן הפנסיה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הממונה על שוק ההון;

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של קרן הפנסיה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי שאירע ברבעון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-

4. אני ואחרים בקרן הפנסיה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לוועדת המנהלה ולוועדת הביקורת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של קרן הפנסיה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי הנוגע לקרן הפנסיה; וכן-

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של קרן הפנסיה על דיווח כספי הנוגע לקרן הפנסיה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

רוויטל פיאדה היכל
מנהלת חטיבת הכספים

28 באוגוסט 2023

קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ (בניהול מיוחד)
קרן פנסיה לעמיתים ותיקים

דוחות כספיים ביניים ליום 30 ביוני 2023
בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

5.....	מאזנים.....
7.....	דוחות הכנסות והוצאות.....
8.....	דוחות תנועה בקרן הפנסיה
9.....	ביאורים לדוחות כספיים ביניים
9.....	ביאור 1 - כללי
9.....	ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית.....
9.....	ביאור 3 - שערי החליפין וההצמדה
10.....	ביאור 4 - התחייבויות הפנסיוניות.....
11.....	ביאור 5: - התחייבויות תלויות ותביעות.....
15.....	ביאור 6 - הוצאות הנהלה וכלליות.....

דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לעמיתים של קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ - בניהול מיוחד

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרן הפנסיה לעמיתים ותיקים של קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ (בניהול מיוחד) (להלן - "הקרן"), הכולל את המאזן התמציתי ליום 30 ביוני 2023 ואת הדוחות התמציתיים על הכנסות והוצאות והתנועה בקרן הפנסיה לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

ההנהלה אחראית לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים", בהתאם להנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לגבי קרנות פנסיה ותיקות להן מונה מנהל מיוחד (להלן - "הנחיות הממונה") ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל), התשכ"ד-1964 (להלן - "התקנות"). אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להנחיות הממונה ובהתאם לתקנות.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל אנו מפנים את תשומת הלב לנושאים כדלקמן:

- א. לאמור בביאור 4 לדוחות כספיים ביניים אלו וביאורים א' ו-11 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022 בדבר התחייבויות פנסיוניות וגרעון אקטוארי ולדוח האקטואר המצורף.
גרעון קרן לפני הסיוע הממשלתי מסתכם ליום המאזן בכ- 2,813 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 בכ- 2,872 מיליוני ש"ח).
אומדן הסיוע הממשלתי ליום 30 ביוני, 2023 מכסה את מלוא סכום הגרעון.
- ב. לאמור בביאור 5 לדוחות כספיים ביניים אלו בדבר התפתחות תביעות משפטיות שהוגשו נגד הקופה ומפורטים בביאורים 14 ו-16 לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הקופה ליום 31 בדצמבר, 2022 ועדכונים חדשים.

פירטאן אלמגור מהר ושות'

בריטמן אלמגור זהר ושות'
רואי חשבון

A Firm in the Deloitte Global Network

תל אביב, 28 באוגוסט 2023

תל אביב - משרד ראשי

מרכז עזריאלי 1 תל אביב, 6701101, ת.ד. 16593 תל אביב 6116402 | טלפון: 03-6085555 | info@deloitte.co.il

משרד נצרת
מרכז אבן עאמר 9
נצרת, 16100
טלפון: 073-3994455
פקס: 073-3994455
info-nazareth@deloitte.co.il

משרד אילת
המרכז העירוני
583, ת.ד.
אילת, 8810402
טלפון: 08-6375676
פקס: 08-6371628
info-eilat@deloitte.co.il

משרד חיפה
מעלה השחרור 5
ת.ד. 5648
חיפה, 3105502
טלפון: 04-8607333
פקס: 04-8672528
info-haifa@deloitte.co.il

משרד ירושלים
קרית המדע 3
מנדל הר חוצבים
ירושלים, 914510
ת.ח. 45396
טלפון: 02-5018888
פקס: 02-5374173
info-jer@deloitte.co.il

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2022	2022	2023		
מבוקר		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
				נכסים
				רכוש שוטף
98,393	105,367	83,378		מזומנים ושווי מזומנים
7,347	*7,401	5,793		חייבים ויתרות חובה
<u>105,740</u>	<u>112,768</u>	<u>89,171</u>		
				השקעות
				אגרות חוב מיועדות שהונפקו לקרן:
656,723	647,703	669,479		עלות מתואמת
202,715	261,028	184,336		סבסוד ממשלתי
<u>859,438</u>	<u>908,731</u>	<u>853,815</u>		
44,810	60,739	54,683		ניירות ערך שאינם סחירים
891,315	874,589	911,305		ניירות ערך סחירים
130,298	147,685	136,306		פיקדונות והלוואות
<u>1,925,861</u>	<u>1,991,744</u>	<u>1,956,109</u>		סך כל ההשקעות
				סיוע ממשלתי עתידי בגין אי העלאת גיל הפרישה
93,000	102,000	91,000		לנשים
<u>2,124,601</u>	<u>*2,206,512</u>	<u>2,136,280</u>		סך כל הנכסים
				בניכוי - התחייבויות אחרות
1,714	1,624	1,770		מעסיקים
17,076	17,274	19,356		התחייבויות שוטפות אחרות
7,380	20,949	11,898		חוזים עתידיים ובטחונות
1,605	1,400	1,616		התחייבויות תלויות, תביעות והתקשרויות (ביאור 5)
<u>27,775</u>	<u>41,247</u>	<u>34,640</u>		סך כל ההתחייבויות
<u>2,096,826</u>	<u>2,165,265</u>	<u>2,101,640</u>		סך כל הנכסים, נטו

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

* סווג מחדש ראה ביאור 2 ב'.

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		
2022	2022	2023	
מבוקר	בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח			
4,673,000	4,976,000	4,639,000	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות (ביאור 4)
(103,000)	(83,000)	(117,000)	סבסוד ממשלתי בגין נכסי הקרן שבשלהם הקרן תהיה זכאית להבטחת תשואה, שהקרן צפויה להשקיע בהן בעתיד
(2,150,174)	(2,271,735)	(2,205,360)	אומדן סיוע ממשלתי ישיר עתידי
(323,000)	(456,000)	(215,000)	סיוע ממשלתי בגין כרית ביטחון
2,096,826	2,165,265	2,101,640	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות בניכוי סבסוד וסיוע ממשלתי
<u>גרעון אקטוארי לפני אומדן סיוע ממשלתי עתידי</u>			
(3,606,000)	(3,606,000)	(2,872,000)	יתרת גרעון לתחילת תקופת הדוח
(48,000)	(72,000)	(86,000)	התפתחויות דמוגרפיות וכלכליות
805,000	573,000	145,000	השפעת השינוי בריביות ההיוון ובתשואת הקרן על הגרעון
(23,000)	(69,000)	-	שינויים אחרים בהנחות ובשיטות
(2,872,000)	(3,174,000)	(2,813,000)	יתרת גרעון לסוף תקופת הדוח
<u>סיוע ממשלתי עתידי</u>			
סיוע ממשלתי עתידי לפני שינוי בריביות ההיוון:			
342,000	362,000	197,000	סבסוד ממשלתי עתידי באמצעות אג"ח מיועדות שהונפקו לקרן
139,000	105,000	120,000	סבסוד ממשלתי בגין נכסי הקרן שבגינם הקרן תהיה זכאית להבטחת תשואה וצפויה להשקיע בהן בעתיד
2,598,000	2,605,000	2,235,000	אומדן סיוע ממשלתי ישיר עתידי
106,000	111,000	92,000	סיוע ממשלתי עתידי בגין אי-העלאת גיל פרישה לנשים
323,000	456,000	215,000	סיוע ממשלתי עתידי בגין כרית ביטחון
(636,000)	(465,000)	(46,000)	השפעת השינוי בריביות ההיוון על הערכת הסיוע הממשלתי עתידי
2,872,000	3,174,000	2,813,000	
-	-	-	יתרת גרעון בסוף שנת הדוח לאחר ניכוי סיוע ממשלתי
2,096,826	2,165,265	2,101,640	סך כל ההתחייבויות הפנסיוניות בניכוי סבסוד וסיוע ממשלתי ויתרת גרעון

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

רויטל פיאדה היכל
מנהלת חטיבת הכספים

אפי סנדרוב
המנהל המיוחד

28 באוגוסט 2023
תאריך אישור הדוחות
הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		אלפי ש"ח
	2022	2023	2022	2023	
מבוקר					בלתי מבוקר
					הכנסות (הפסדים)
4,803	2,973	1,952	3,989	3,052	ממזומנים ושווי מזומנים
					מהשקעות:
(142,163)	(64,595)	18,642	(114,522)	30,348	מניירות ערך שאינם סחירים, נטו
(108,579)	(61,355)	29,819	(100,998)	61,352	מניירות ערך סחירים, נטו
9,942	8,808	4,759	9,809	10,419	מפיקדונות והלוואות
(240,800)	(117,142)	53,220	(205,711)	102,119	
19	5	4	10	11	הכנסות אחרות, נטו
(235,978)	(114,164)	55,176	(201,712)	105,182	סך כל הכנסות (הפסדים)
					הוצאות
					הוצאות הנהלה וכלליות (ביאור 6)
1,998	510	425	956	907	
(237,976)	(114,674)	54,751	(202,668)	104,275	עודף הכנסות (הפסדים) נטו - עובר לדוחות תנועה בקרן הפנסיה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		אלפי ש"ח
	2022	2023	2022	2023	
מבוקר					בלתי מבוקר
2,469,114	2,328,745	2,095,106	2,469,114	2,096,826	סך נכסים, נטו לכיסוי התחייבויות פנסיוניות לתחילת התקופה
					<u>תוספות לנכסים</u>
					דמי גמולים ממעסיקים ומעובדים עבור:
26,812	6,621	5,939	13,303	12,089	פנסיית יסוד ומקיפה
(237,976)	(114,674)	54,751	(202,668)	104,275	עודף הכנסות (הוצאות) נטו - עובר מדוחות הכנסות והוצאות
					<u>תקבולים אחרים והעברות</u>
9,532	4,513	3,366	4,513	3,366	סיוע שנתקבל או נצבר בגין אי העלאת גיל הפרישה לנשים
62,170	-	-	-	-	מקדמות בגין סיוע ממשלתי
1,937	535	634	1,045	1,346	תקבולים בגין פנסיות משותפות והיוון
(21,000)	(8,000)	-	(12,000)	(2,000)	שינוי בגין התחייבות לסיוע ממשלתי עתידי בגין אי העלאת גיל פרישה לנשים
(158,525)	(111,005)	54,690	(195,807)	119,076	סך הכל תוספות (קיטון) לנכסים, תקבולים אחרים והעברות
					<u>תשלומים לגמלאים ולאחרים והעברות</u>
(200,079)	(49,771)	(53,592)	(99,588)	(106,787)	לגמלאים, נכים ושירים, נטו
(3,024)	(869)	(804)	(2,061)	(1,861)	החזרים לעמיתים שפרשו, נטו
(3)	-	-	(3)	-	החזרים למעסיקים ולאחרים
(10,657)	(1,835)	(3,760)	(6,390)	(5,614)	העברות לקרנות פנסיה, בעיקר בגין פנסיות משותפות והיוון
(213,763)	(52,475)	(58,156)	(108,042)	(114,262)	סך הכל תשלומים לגמלאים ולאחרים והעברות
(372,288)	(163,480)	6,534	(303,849)	4,814	תוספות (קיטון) לנכסים, נטו
2,096,826	2,165,265	2,101,640	2,165,265	2,101,640	סך נכסים, נטו לכיסוי התחייבויות פנסיוניות לסוף התקופה

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים ביניים.

ביאור 1 - כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצתת ליום 30 ביוני 2023 ולתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך (להלן- דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים של הקרן ליום 31 בדצמבר, 2022 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם (להלן- הדוחות הכספיים השנתיים).

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. הדוחות הכספיים ביניים נערכו על פי כללי החישוב והדיווח כמתחייב לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, בהתאם להוראות הממונה על רשות ההון, ביטוח וחסכון שבמשרד האוצר ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) התשכ"ד-1964. הדוחות הכספיים ערוכים לפי כללי החשבונאות ודרישות גילוי אשר נקבעו בהוראות הממונה ובתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים.

ב. מספרי ההשוואה סווגו מחדש על מנת לשקף בהם את ההצגה של חלקה היחסי של הקרן בעלויות "עמיתים טק בע"מ" (לשעבר אופאל) בתקופת הדוח כך שסכום של 297 אלפי ש"ח סווג מסעיף השקעה בחברה קשורה לסעיף חייבים ויתרות חובה ליום 30 ביוני 2022.

ביאור 3 - שערי החליפין וההצמדה

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של דולר ארה"ב ושיעורי השינוי שחלו בהם:

שער החליפין היציג של הדולר – בש"ח	המדד הידוע בנקודות ¹	ליום
3.700	246.7	30.06.2023
3.500	235.9	30.06.2022
3.519	240.8	31.12.2022
%	%	שיעורי השינוי בתקופה
5.14	2.45	יוני 2023 (6 חודשים)
12.54	3.15	יוני 2022 (6 חודשים)
2.35	1.36	יוני 2023 (3 חודשים)
10.20	1.94	יוני 2022 (3 חודשים)
13.15	5.29	31 בדצמבר 2022 (שנתי)

¹ המדד לפי בסיס ממוצע 1993 = 100.

א. הערכת ההתחייבות האקטוארית

ההתחייבויות הפנסיוניות ליום 30 ביוני 2023, הינן בהתאם לחישוב האקטוארי שבוצע על ידי האקטוארית ויקטוריה פטשניקוב ושמוסס על הדוח האקטוארי ליום 31 בדצמבר 2022. ההתחייבויות הפנסיוניות מהוונות על פי טבלת ריביות משתנה לאורך השנים בהתאם לתשואת אג"ח ממשלתיות שנבחרו כמדגם מייצג, אשר משקפות תשואות חסרות סיכון הצפויות לאורך התקופה וכפי שפורסמו ע"י החברה המצטטת בסמוך ליום המאזן.

1. הערכת ההתחייבויות הפנסיוניות וההכנסות מדמי גמולים עתידיים חושבו על בסיס התזרימים אשר שימשו לחישוב ההתחייבויות האקטואריות של מאזן הקרן ליום 31 בדצמבר 2022. לצורך התאמת הנתונים לתום התקופה המדווחת, בוצעו התאמה ומידוד של התזרימים הנ"ל ליום 30 ביוני 2023.

2. השינוי בגרעון בתקופה נובע בעיקר מהשפעות התשואה והשינוי בווקטור הריביות על הנכסים וההתחייבויות הפנסיוניות.

ב. איזון הקרן

ליום 30 ביוני 2023, לאחר רישום כל יתרת הסיוע הממשלתי שטרם שולם ורישום חלק מכרית הביטחון, הקרנות מאוזנות. אלמלא הסיוע הממשלתי שהקרן צפויה לקבל לפי הוראות החוק, היה לה גרעון אקטוארי שגובהו נאמד בסך של כ- 2,813 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 סך כ- 2,872 מיליון ש"ח). מרבית השינוי בגרעון זה נובע מהשינוי בווקטור הריביות ומהתשואה שהושגה בפועל מהשקעות הקרן לעומת התשואה החזויה.

ג. אופן הקצאת הסיוע

במאזן האקטוארי הוקצה הסיוע כך ששיעור הגרעון לפני השימוש בכרית הביטחון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו הוא זהה בכל אחת מהקרנות שבהסדר. שיטת חלוקה זו היא בתיאום ואישור הממונה על רשות ההון, ביטוח וחסכון.

ד. כרית ביטחון לקרנות

כאמור בביאור 11 לדוחות הכספיים השנתיים, קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר זכאיות לכרית ביטחון, אשר מעמידה להן המדינה, ואשר נועדה להגן על עמיתי וגמלאי הקרנות מפני תנודתיות בתשואות חסרות סיכון.

אופן חלוקת הסכומים מכרית הביטחון לכל אחת מהקרנות הוותיקות שבהסדר, נעשית כך ששיעור הגרעון ביחס להתחייבויות הפנסיוניות ברוטו, הוא זהה בכל אחת מהקרנות שבהסדר.

בהתאם לאמור בחוק, השווי ההוגן ליום 30 ביוני 2023 של תקרת כרית הביטחון לכל הקרנות הוותיקות שבהסדר המחושב על פי שוויה העתידי במועד אזילת ההון, בהנחה שהסכומים מתוך כרית הביטחון ישולמו כנגד התשלומים השוטפים של הקרנות, מהוון בווקטור הריבית הוא כ- 51,356 מיליון ש"ח, מתוך סכום זה נרשם סך של כ- 215 מיליון ש"ח לצורך האיזון האקטוארי של הקרן.

בהתאם לקבוע בסעיף 1טו78(ג) לחוק, מחשבים את סכום הכרית באופן הבא:

(א) צבירת העבר- סעיפים קטנים (1) עד (4) קובעים את אופן החישוב של הסכום שהצטבר משנת 2009 ועד מועד המאזן של הגירעון שנוצר בשל הפרש בין ריבית חסרת סיכון לבין ריבית שנתית צמודה למדד של 4% ובגין אותה התקופה.

צבירת העבר מכרית הביטחון, נכון ליום המאזן, עומדת על סך של 748 מיליון ש"ח.

(ב) צבירת העתיד- סעיף קטן (5) קובע את אופן החישוב של הסכום שייצבר בגין העתיד, מהשנה שלאחר שנת המאזן ועד מימוש מלוא התחייבויות הקרנות לעמיתיהן.

(ג) סעיף קטן (6) קובע את אופן החישוב של קיזוז הסכומים שיתקבלו במסגרת מימוש כרית הביטחון. נכון למועד המאזן, טרם התקבל סכום כלשהו במסגרת מימוש כרית הביטחון. הסכומים אמורים להתקבל לאחר אזילת נכסי הקרנות וכנגד התשלומים לעמיתים.

סכום הכרית שנרשם בדוחות הכספיים הוא הנמוך מבין שלושת אלה: גובה הגירעון 215 מיליון ש"ח, תקרת כרית הביטחון (הסכום המיוחס לקרן מתוך תקרה בסך 51,356 מיליון ש"ח של כל שמונה הקרנות שבהסדר), והסכומים בגין צבירת העבר 748 מיליון ש"ח בצירוף צבירת העתיד, כהגדרתם לעיל.

בתקופת הדוח חלו עדכונים בחלק מההליכים המשפטיים שנזכרו בביאור מס' 14 לדוחות הכספיים השנתיים, כמפורט להלן:

א. קופת הפנסיה לעובדי הדסה - תביעת 2.33% - דמי גמולים (ביאור 14 ג):

ההסדר התחייבתי להבראת קרנות הפנסיה הוותיקות המעוגן בפרק ז'1 לחוק הפיקוח, קובע, בין היתר, כי שיעורי דמי הגמולים המשולמים על ידי המעסיקים והעובדים לקרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר, עליהן נמנית גם קופת הפנסיה לעובדי הדסה (להלן: "הקרן" או "קרן הפנסיה"), יועלו באופן הדרגתי החל משנת 2004 ואילך, בשיעור כולל של 3% ביחס לשיעור דמי הגמולים ששולמו ב"מועד הקובע" (30 באפריל 2003) ובחלוקה שווה בין העובד למעסיק (1.5% + 1.5%).

בפועל, הסתדרות מדיצינית הדסה (להלן: "הדסה") העלתה את שיעור דמי הגמולים המנוכים משכר עובדיה ב-1.5%, אך לא העלתה את חלקה (חלק המעסיק) החל משנת 2004, ובפועל אף הפחיתה את שיעורם.

עד שנת 2003, עמד חלקה של הדסה בדמי הגמולים על 14.33%. במקום להגדיל את תשלומיה לשיעור של 15.83% מהשכר, כמתחייב מהוראות הדין, הקטינה הדסה את תשלומיה ל-13.5% מהשכר המבוטח.

נוכח התנהלות זו, נוצר חוסר בשיעור של 2.33% בין דמי הגמולים שאמורה הדסה לשלם לקרן הפנסיה לפי הוראות הדין לבין דמי הגמולים המשולמים על ידה בפועל. לכן, קרן הפנסיה הגישה בשנת 2006 תביעה כנגד הדסה בנושא זה.

בשל התחייבות שנתנה בעבר הדסה לפעול להשלמת דמי הגמולים הנותרים, ככל שתחויב בהליך המשפטי, ולנוכח קיומו של אותו הליך, חושבו עד כה זכויות העמיתים בהנחה שכלל דמי הגמולים יועברו לקרן.

נציין כי הודעה מתאימה נמסרת לעמיתים בתלושי הפנסיה וזאת בנוסח הבא:
"לתשומת ליבך: סכומי הפנסיה המשולמים לך החל ממועד פרישתך אינם סופיים ועלולים להשתנות לנוכח תשלומי דמי גמולים מופחתים שהעבירה הדסה לקרן הפנסיה בעד עובדיה החל משנת 2004. יציין, כי קרן הפנסיה הגישה תביעה כנגד הדסה המתבררת בבית הדין האזורי לעבודה להעברת מלוא דמי הגמולים כקבוע בהוראות הדין. בשל התחייבות שנתנה בעבר הדסה לפעול להשלמת דמי הגמולים הנותרים, ככל שתחויב בהליך משפטי, ולנוכח קיומו של ההליך המשפטי, חושבו עד כה זכויות העמיתים בהנחה שכלל דמי הגמולים יועברו לקרן. לפיכך, ככל שתתקבל התביעה והדסה לא תשלים את מלוא דמי הגמולים הנותרים, או אם תיקבע קביעה אחרת המשליכה על יכולת גביית דמי הגמולים הנותרים במלואם, משמעות הדבר תהיה הפחתה בכספי הקרן, אשר תשליך על זכויות העמיתים בקרן ועל גובה סכומי הפנסיה ששולמו וישולמו לך."

במהלך הרבעון הראשון לשנת 2014, נקלעה הדסה להליכי חדלות פירעון, אשר עיכבו את בירורו של ההליך המשפטי, ובמקביל העמידו בספק ממש את יכולתה של הדסה להשלים את דמי הגמולים המתחייבים לפי הוראות הדין, וזאת החל משנת 2004. לנוכח הליכי חדלות הפרעון, לא העבירה הדסה לקרן את תשלום דמי הגמולים בעד עמיתה בחודש ינואר 2014.

ביום 22 במאי 2014 אישר בית המשפט המחוזי את תכנית ההבראה והסדר הנושים בעניינה של הדסה, ובהתאם בוטל צו הקפאת ההליכים שניתן במסגרת אותו הליך. בהתאם להוראות הסדר הנושים, סילקה הדסה את חוב דמי הגמולים לקרן עבור חודש ינואר 2014 למעט שיעור של 2.33% מדמי הגמולים שמצוי במחלוקת בין הצדדים.

בעקבות ביטולו של צו הקפאת ההליכים, חודש ההליך בבית הדין לעבודה בנוגע לתביעת הקרן כנגד הדסה.

ביום 3 בינואר 2019 ניתן פסק דינו של בית הדין האזורי בירושלים. בהתאם לפסק הדין, התביעה התקבלה, ונקבע כי היה על הדסה להגדיל את הפרשותיה לקרן הדסה בהתאם לחוק הפיקוח החל משנת 2004, כך שהחל משנת 2007 ואילך שיעורן היה אמור להגיע לסך של 22.83% משכר עובדיה. כמו כן, הדסה חוייבה בתשלום הוצאות של כ-400 אלף ש"ח לקרן הפנסיה.

ביום 6 ביוני 2019 הוגש ערעור מטעם הדסה וביום 10 ביוני 2019 הוגשה בקשה מטעם הדסה לעיכוב ביצוע פסק הדין.

ביום 18 במאי 2023 ניתן פס"ד בבית הדין הארצי הדוחה את הערעור ומאשר את פסק דינו של בית הדין האזורי. הדסה חוייבה בהוצאות בסך של 40,000 ש"ח לקרן ובסך של 15,000 ש"ח למדינה. בעקבות מתן פסק הדין, הקרן פועלת לשם גביית החוב ולאכיפת התשלומים השוטפים והעתידיים של דמי הגמולים מצד הדסה, שמוערכים בסכום כולל של כ-227.5 מיליון ש"ח.

בית הדין הארצי המליץ לצדדים בפסק דינו להידבר ביניהם במגמה להגיע לפתרון מוסכם. בהתאם לכך, ובהמשך לבקשת הדסה, התקיימה פגישה בין גורמים בכירים בין שני הצדדים ונכון למועד פרסום הדוחות ההידברות נמשכת.

ביאור 5 - התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. קופת הפנסיה לעובדי הדסה - תביעת 2.33% - (המשך)

להדסה עומדת האפשרות להגיש עתירה לבית הדין הגבוה לצדק כנגד פסק הדין של בית הדין הארצי. בהתאם להלכה הפסוקה של בית משפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, הוא אינו יושב כערכאת ערעור על פסקי דין של בתי הדין לעבודה ובמקרה של עתירות כנגדם הוא יתערב בהם אך ורק במקרים חריגים, אם נמצא כי מתקיימים שני תנאים מצטברים: קיומה של טעות משפטית-מהותית בהחלטה, וקיומם של שיקולי צדק, המחייבים התערבות שיפוטית. כאמור, הקרן פועלת לגביית דמי הגמולים החסרים, אך מאחר שנכון למועד הדוח לא קיימת ודאות באשר לגבייתם, טרם נרשמה הכנסה בדוחות הכספיים בגין סכומים אלו ודמי הגמולים העתידיים לא נכללו בחישוב ההתחייבות האקטוארית כפי שנרשמה במאזן הקרן.

ב. בקשת שלמה הלוי ואברהם חביב לאישור תובענה כנגד מבטחים כתובענה ייצוגית (הוגשה כנגד מבטחים, קיימת השפעה על כלל הקרנות) (ביאור 14 ד):

הדיון שהיה קבוע ליום 15 בפברואר 2023 בוטל לבקשת הצדדים בשל מו"מ שמתנהל ביניהם להסדר פשרה בתביעה ייצוגית. המו"מ בין הצדדים טרם הבשיל להסכם פשרה. במהלך חודש יולי 2023 הגיעו הצדדים להסכמה לפיה המבקשים יסתלקו בהסתלקות מתוגמלת מבקשת האישור. בקשת הסתלקות הוגשה ביום 15 באוגוסט 2023. בהחלטת בית הדין האזורי לעבודה מיום 20 באוגוסט 2023 נקבע כי מכיוון שמדובר בבקשת הסתלקות מתוגמלת, ומשלא בוארה התועלת לחברי הקבוצה, הבקשה תועבר להתייחסות הממונה על שוק ההון עד ליום 30 באוקטובר 2023.

ג. ת"צ 22577-09-18 צדק פיננסי וד"ר הראל פרימק נ' מבטחים (הוגשה כנגד מבטחים, קיימת השפעה על כלל הקרנות) (ביאור 14 ה):

ביום 1 במאי 2023 נתן בית הדין האזורי פסק דין אשר דחה את הבקשה להגיש תובענה ייצוגית כנגד מבטחים בעניין איתור יורשי עמיתים שנפטרו וחיוב את המבקשים בהוצאות בסך של 10,000 ש"ח. בית הדין קבע כי קיים קושי עם קיום עילת תביעה אישית של המבקשים (לרבות של מר הראל פרימק, יו"ר צדק פיננסי שהגיש את הבקשה כיוורש של סבתו, שהיתה מבוטחת במבטחים במשך 3 חודשים בשנות ה-70) וכי לא הונחה תשתית ראייתית מספקת מטעם המבקשים לכך שמבטחים הפרה את תקנות האיתור והדין הקיים. המבקשים הגישו ערעור על פסק הדין לבית הדין הארצי לעבודה, טרם נקבע סדר שמיעת הערעור.

ד. אמיר שגב ואח' נ' מבטחים (הוגשה כנגד כלל הקרנות) (ביאור 14 ו):

דיון בבקשת האישור נקבע ליום 25 ביוני 2023. בדיון בבקשת האישור מיום 25 ביוני 2023 הציע בית המשפט למדינה להיות במעמד של צד דרוש בבקשת האישור חלף בקשתה לצרפה כנתבעת, ותוך שמירת זכות טיעון שלה במלואה. הקרנות ביקשו מבית הדין להורות למבקשים לגלות את כל מסמכי השומות למס הכנסה שהגישו במהלך השנים, אף שחלף מועד הגשת בקשות מקדמיות, משום שהעובדות בעניין זה התגלו לקרנות זמן קצר לפני כן. בית המשפט הורה למבקשים להגיב לכך תוך 7 ימים.

המבקשים הודיעו כי הם מתנגדים לחשיפת המסמכים מפאת העיתוי ומטעמים נוספים וכן ביקשו להורות שהכרעה בבקשה תינתן על יסוד המסמכים ללא צורך בהוכחות ובחקירת המבקשים ויתר המצהירים. עוד ביקשו שהמדינה לא תהיה צד בבקשת האישור.

על כן הגישו הקרנות בקשות מפורטות בעניין גילוי המסמכים וכן הודיעו כי הן עומדות על כך שהמבקשים יחקרו על תצהירם. ביום 12 ביולי 2023 נדחתה בקשת המבקשים לבטל את ישיבת ההוכחות, כאשר בית המשפט קבע כי שאלת קיומו של הנזק הנתען טעונה חקירה וכך גם נושאים נוספים, ואילו בהתייחס למדינה כצד ג' ניתנה למדינה אפשרות להגיש תצהיר וכן להתייחס למעמדה בהליך. בהמשך לכך, הוגשו תגובות של המדינה ושל המבקשים.

ביאור 5 - התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ה. ששון עטרי ואברהם גרינפלד נ' מבטחים ואח' (הוגשה כנגד כל הקרנות) (ביאור 14 ז'):

ביום 12 במרס 2023 ניתנה החלטת בית הדין האזורי לפיה נדחתה הבקשה לתיקון כתב התביעה ולהוספת מבקשים. בהחלטה צוינה העובדה כי ממילא ההחלטה שתינתן בתביעת עטרי וגרינפלד (שבוטחו במקפת) תחול על כולם, וכי המטרה בהוספת המבקשים היא להוסיף נפח לתביעה על מנת להשליך על גמול התובע, דבר שבית הדין לא מצא לנכון להיענות לו. עמיתים נמחקה מההליך בהסכמת המבקשים. באשר לבקשתנו למחוק את הקרנות הנוספות, נקבע כי הבקשה תתברר לאחר שמיעת המצהירים, במסגרת בקשת האישור, בשים לב להליך התלוי ועומד בבג"ץ בעניין וולף. למחרת, 13 במרס 2023, הגישו המבקשים בקשת רשות ערעור על ההחלטה. בית הדין הארצי לעבודה הציע לצדדים להסכים כי הדיון בעניין זה יוחזר לבית הדין האזורי לעבודה וזה יכריע בבקשה מחדש במסגרת החלטתו בבקשה לאישור התביעה כייצוגית. הקרנות הודיעו כי אינן מסכימות להצעת בית הדין הארצי, ולפיכך נקבע כי עליהן למסור את תגובתן לבקשת רשות הערעור עד 4 במאי 2023 וכך עשו. המבקשים השיבו לתגובה ביום 7 במאי 2023. דיון הוכחות בבקשת האישור התקיים ביום 11 במאי 2023 ובסיומו התיק נקבע לסיכומים.

נוכח עמדת הממונה על שוק ההון אשר תומכת בעמדת התובעים נערכה חשיבה מחדשת בנושא בקרנות והתגבשה החלטה באישור המנהל המיוחד לקבל את עמדתו הפרשנית של הממונה על שוק ההון והעמדה שבבקשת האישור. הודעה על כך נמסרה לבית הדין הארצי לעבודה בחודש יוני 2023 ובהמשך לבית הדין האזורי לעבודה במקביל נוהל דין ודברים עם בא כוח המבקשים על מנת לגבש הסכמה בדבר אופן הטיפול בביצוע, מועדים לבצוע ומתן פסק דין ושכר טרחה הגמול שייקבעו בגדרה. המו"מ בין הצדדים טרם הושלם.

א. רבע כחול נדל"ן נ' קג"מ מבטחים מקפת והדסה (הוגשה כנגד מבטחים, מקפת והדסה) (ביאור 14 ט'):

דיון קדם משפט נקבע ליום 25 ביוני 2023. ביום 25 ביוני 2023 התקיים דיון קדם משפטי במהלכו דן ביהמ"ש בבקשות לסילוק על הסף שהגישו הנתבעות, והציע לצדדים להידבר ביניהם ולהגיע להסכמות לגבי המשך ניהול הדיון ואף לשקול גישור. נקבע כי על הצדדים להודיע את עמדתם עד לחודש ספטמבר 2023 וככל שלא יגיעו להסכמות, ביהמ"ש יכריע בבקשות לסילוק על הסף ולאחר מכן ייתן הוראות לגבי המשך ניהול הדיון.

ז. חנה תמרי נ' מבטחים (הוגשה כנגד מבטחים, קגמ מקפת והדסה) (ביאור 14 יא'):

בדיון שהתקיים בחודש פברואר 2023 נקבע, כי על הצדדים להגיש סיכומיהם, תוך 45 ימים כל צד ולאחר מכן תינתן החלטה בבקשת האישור. בחודש אפריל 2023 הוגשו סיכומי התובעים, סיכומי הקרנות הוגשו בחודש יולי 2023. כעת ממתנים לפס"ד.

ח. שני שורץ נ' מקפת ומבטחים (הוגשה כנגד מקפת ומבטחים – השפעה על כלל הקרנות) (ביאור 14 יב'):

התובעת הגישה בקשה לגילוי מסמכים נרחב. הקרן התנגדה לבקשה בתגובה שהגישה ובה טענה כי הבקשה מנסה ליצור עילת תביעה חדשה, תוך שינוי חזית התביעה. ביום 20 באפריל 2023 החליט בית הדין האזורי כי ככל שהתובעת עומדת על בקשתה לגילוי מסמכים עליה להשיב לטענות הקרן עד ליום 4 במאי 2023. התובעת הגישה תגובה וכעת ממתנים להחלטת בית הדין בעניין. ביום 24 במאי 2023 ניתנה החלטתו של בית הדין האזורי לפיה נדחתה בקשת גילוי המסמכים תוך חיוב התובעת בהוצאות הקרנות. בשולי ההחלטה הורה בית הדין לתובעת להודיע לבית הדין תוך חודש ימים כיצד היא מבקשת לקדם את הדיון בבקשתה המבקשת הגישה בקשת רשות ערעור על ההחלטה אשר דחתה את בקשתה לגילוי מסמכים. כב' רשמת בית הדין הארצי הורתה למבקשת להתייחס לעובדה שלכאורה בקשת רשות הערעור הוגשה באיחור תוך הפנייתה לתקנות הרלוונטיות. המבקשת הגישה תגובה ובקשה לארכה ביום 24 ביולי 2023 והקרנות הגישו את התייחסותן לכך ביום 8 באוגוסט 2023.

ט. פנינה ברוט נ' קרנות הפנסיה הוותיקות (הוגשה כנגד כל הקרנות)(ביאור 14 יג):

ביום 13 במרס 2023 הגישה המבקשת בקשה להורות ליועץ המשפטי לממשלה להגיש עמדה בבקשת האישור. ימים אחדים לאחר מכן דחה בית הדין את הבקשה, מבלי שהקרן התבקשה להגיב לה, בית הדין קבע, כי בשלב זה אין צורך בקבלת עמדת היועמ"ש וכי ככל שיתברר במהלך הדיון בבקשת האישור כי קיים צורך שכזה, ישקול בית הדין את העניין.

ביום 19 במרס 2023 ניתנה החלטתו של בית הדין האזורי לעבודה, לפיה התקבלה בקשת הקרנות בהן המבקשת לא בוטחה למחיקה על הסף של התובענה נגדן. נדחתה בקשת הסילוק על הסף למחיקת עמיתים (נקבע כי מעמדה אמור להתברר בהליך) ולמחיקת מבטחים (בנימוק כי אף שמבטחים אינה משלמת קצבה, המבקשת היתה עמיתה בה). המבקשת חויבה בהוצאות הקרנות שנמחקו מהתביעה בסך של 7,500 ש"ח.

דיון בבקשת האישור נקבע ליום 17 ביולי 2023.

במהלך הדיון בבקשת האישור מיום 17 ביולי 2023 נחקרו המבקשת והמצהיר מטעם הקרנות ועו"ד ירון סימון. במהלך הדיון התברר כי המבקשת קיבלה במשך כל השנים מאז שפרשה מעבודתה ועד הגיעה לגיל 67 פנסיה מוקדמת ממעסיקה. הקרנות ביקשו מבית הדין להורות למבקשת להמציא את המסמכים שקשורים בפרישתה, משום שהם משפיעים על סוגיית המיסוי של הקצבאות, אשר משליכה על טענות המבקשת בדבר חוסר כדאיות בהמשכת הביטוח. וכך נעשה. טרם הוגשו המסמכים.

ביאור 6 - הוצאות הנהלה וכלליות

במסגרת הניהול המשותף של קרנות הפנסיה שבהסדר משולמות חלק מההוצאות במרוכז עבור כל הקרנות. נערכת התחשבות בין הקרנות ונזקפות הוצאות על פי מודל שאושר.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		לתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני		
	2022	2023	2022	2023	
מבוקר			בלתי מבוקר		
	אלפי ש"ח				
922	246	205	467	416	שכר ונלוות
611	139	122	258	297	החזקת משרד ותפעוליות שונות
465	125	98	231	194	מחשוב, נטו
<u>1,998</u>	<u>510</u>	<u>425</u>	<u>956</u>	<u>907</u>	